

TreM.a
Musée des Arts anciens du Namurois

CORNELIS

EEN NEDERLANDSE
GRAVEUR OP
VEROVERINGS-
TOCHT IN ITALIË

CORT

09.05~
13.09.2026

TreM.a - Provinciaal Museum voor Oude Kunsten
Namen - Hôtel de Gaiffier d'Hestroy
www.museedesartsanciens.be

Persdossier

Inhoudstafel

Korte voorstelling van de tentoonstelling	3
Inleidende tekst bij de tentoonstelling	4
Activiteiten	10
Publicatie	16
Visuels de l'exposition	18
Citaten	20
Over TreM.a	21
Praktische informatie	22

Korte voorstelling van de tentoonstelling

DEZE ZOMER NODIGT HET TREM.A - MUSEUM VOOR OUDE KUNSTEN U UIT OM EEN DUIK TE NEMEN IN DE BOEIENDE WERELD VAN EEN VIRTUOZE GRAVEUR UIT DE 16DE EEUW: CORNELIS CORT (1533/6-1578).

Treed in de voetsporen van de kunstenaar en reis van Hoorn naar Rome, via Antwerpen, Venetië en Firenze. Bewonder tot in de kleinste details de werken van hij die zowel ten noorden als ten zuiden van de Alpen werd geroemd als de grootste graveur van zijn generatie. Want hoewel Cornelis Cort eerst naam maakte in de Antwerpse kunstwereld, was hij daarna vooral in Italië bijzonder actief, waarbij hij met ongeëvenaard meesterschap de creaties van de grootste meesters van de hoogrenaissance overbracht op koperplaten.

Het emblematische oeuvre van Cornelis Cort biedt u meer inzicht in de doorslaggevende rol die de gravure destijds speelde bij de verspreiding van afbeeldingen doorheen Europa – een beeldrevolutie die pas eeuwen later door de uitvinding van de fotografie zou geëvenaard worden!

Voor het eerst in Namen worden meer dan vijftig gravures van de meester uit de rijke grafische collectie van het Wittert Museum tentoongesteld, evenals een van zijn zeldzame tekeningen, die voor deze gelegenheid in bruikleen is gegeven door de Koninklijke Bibliotheek van België.

Inleidende tekst bij de tentoonstelling

Antwerpen (1553 (?) - 1565)

Hieronymus Cock en de Vier Winden

Cornelis Cort (1533/6 – 1578) werd geboren in Hoorn, niet ver van Amsterdam, en onderscheidde zich door zijn talent als graveur, door zijn vermogen om de graveertechniek af te stemmen op een brede waaier aan expressieve vereisten, wat hij vooral in Italië liet zien. Zijn carrière startte evenwel in Antwerpen, handelsstad van eerste rang.

Rond 1550 hadden Hieronymus Cock en zijn echtgenote Volcxken Diericx er een drukkerij opgericht onder de iconische naam In de Vier Winden, wat de ambities van het echtpaar weerspiegelde, en die kende dankzij een goed doordachte uitgeefstrategie al snel succes. In dit atelier, dat bij de opstart kon rekenen op de medewerking van de Mantuaan Giorgio Ghisi, werden gravures vervaardigd naar originele werken, evenals reproducties van de beroemdste meesterwerken uit de Vlaamse en Nederlandse kunst, uiteraard, maar ook uit de Italiaanse en van monumenten uit de klassieke oudheid. In de Vier Winden was het epicentrum waarrond tal van kunstenaars circelden, zowel graveurs als schilders, waaronder gerenommeerde meesters zoals Maarten van Heemskerck, Lambert Lombard, Frans en Cornelis Floris, Hans Vredeman de Vries en Pieter Bruegel de Oude.

Voor die Cock en Diericx maakte Cort vrijwel al zijn gravures van vóór zijn Italiaanse periode. Hij legde zich daarbij vooral toe op de omzetting naar gravures van schilderijen van Noord-Europese meesters die naar Italië waren gereisd en zich hadden opengesteld voor de vormvernieuwingen die uit dat schiereiland afkomstig waren (Maarten van Heemskerck, Michiel Coxcie, Frans Floris), maar waagde zich sporadisch ook aan originele werken van Italiaanse meesters zoals Andrea del Sarto, Giulio Romano en Francesco Primaticcio.

De drukkerij van Cock vormde tevens het decor voor een beslissende ontmoeting voor Cort, namelijk die met Dominique Lampson, een Brugse humanist die zich in Luik had gevestigd en met wie hij samenwerkte aan het project *Pictorum aliquot celebrium Germaniae inferioris effigies*. Hoogstwaarschijnlijk was het ook Lampson die, als een soort kunstpromotor, de activiteiten van Cort in Italië heeft gestimuleerd.

Venetië (1565-1566 & 1571-1572) De samenwerking met Titiaan

Corts parcours door Italië startte in Venetië, waar hij in 1565 aankwam en een korte maar vruchtbare samenwerking met Titiaan aanging. Tussen 1565 en 1566 droeg hij met zijn gravures bij aan de verspreiding van enkele opmerkelijke originele werken van de meester. Zo ontstonden *De heilige Hieronymus lezend in de woestijn*, *Roger bevrijdt Angelica*, *Tityus*, *La Gloria*, *De boetvaardige Maria Magdalena* en *Diana en Callisto*, waarschijnlijk dezelfde zes gravures die Dominique Lampson ook aanhaalt in een brief die hij op 13 maart 1567 vanuit Luik aan Titiaan stuurde.

Lampson, die toen de secretaris was van Gérard de Groesbeek, de prins-bischof van Luik, speelde een sleutelrol bij de promotie van Cort in Italië. In zijn brief aan Titiaan liet deze humanist, dichter, amateurschilder en kunsttheoreticus een zekere verwantschap doorschemeren met de Nederlandse schilder en graveur, die hij 'onze Cornelius' noemde, en prees hij diens graveertalenten. Lampson wijdde meerdere tekstregels aan *De heilige Hieronymus lezend in de woestijn* en prees de beheersing waarmee de Italiaanse schilder het landschap en de kleuren had weergegeven, terwijl hij de slechte kwaliteit betreunde van de in Italië vervaardigde gravures die dit schilderij reproduceerden.

In een andere brief, gedateerd op 25 april 1565 en gericht aan Giorgio Vasari, wees de humanist al op deze lacune in het schiereiland, dat volgens hem sinds de tijd van Rafaël en Marcantonio Raimondi niet meer in staat was geweest om kwaliteitsvolle graveurs voort te brengen. Hij overwoog trouwens de mogelijkheid om Vasari een jongeman uit zijn omgeving te sturen die 'talent had voor de burijn'. Waarschijnlijk verwees Lampson hier naar Cort.

Op het moment dat de brief naar Titiaan werd verzonden, had Cort Venetië al verlaten om door te reizen naar Rome, maar misschien had Lampson weet van een tweede reis naar Venetië die de Nederlandse graveur toen al aan het plannen was. Cort keerde inderdaad tussen 1571 en 1572 terug om met Titiaan samen te werken. Uit die periode stamt onder andere het meesterlijke *Martelaarschap van de heilige Laurentius*.

Rome (1569-1570 & 1572-1578)

Aan het pauselijk hof: bij Clovio, Zuccaro en Muziano

In de herfst van 1566 arriveerde Cort in Rome, waar hij het grootste deel van zijn jaren in Italië doorbracht en in 1578 overleed. Tussen 1566 en 1578 verliet hij de Eeuwige Stad slechts twee keer: tussen 1569 en 1570, om naar Firenze te gaan, en tussen 1571 en 1572, voor een tweede verblijf in Venetië.

In Rome raakte Cort meteen bevriend met Giulio Clovio, een Kroatische miniatuurschilder die de bescherming genoot van kardinaal Alessandro Farnese, een fervent kunstverzamelaar en mecenas, voor wie Clovio ook als artistiek raadgever optrad. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de derde brief die Lampson ter ondersteuning van Corts carrière stuurde, gedateerd op 9 december 1570, aan Clovio was gericht: Cort liet zich immers inspireren door talrijke gravures van die miniatuurschilder, waaronder ook een gravure uit het *Farnese-getijdenboek*.

Naast Clovio behoorden ook Federico Zuccaro en Girolamo Muziano, twee andere onbetwiste hoofdrolspelers in de toenmalige Romeinse kunstwereld, tot de schilders met wie Cort vruchtbare samenwerkingen aanging. Zuccaro, die zijn prestige wilde versterken, leverde Cort ontwerptekeningen van zijn eigen werken en van die van zijn broer Taddeo, die in 1566 was overleden. *De laster van Apelles*, een manifest van Federico's intellectuele aspiraties, is een van zijn meest complexe artistieke composities. Muziano gaf er de voorkeur aan om geheel nieuwe werken te ontwikkelen, zoals zijn reeks met *Boetvaardige heiligen*, die hij pas later in andere contexten gebruikte.

Hoewel Clovio, Zuccaro en Muziano de drie steunpilaren vormden van Corts werkzaamheden in Rome, streefde hij er toch naar om zijn netwerk van contacten geleidelijk uit te breiden en, vooral na zijn tweede verblijf in Venetië, de werken te graveren van een steeds groter aantal kunstenaars, waaronder Giorgio Vasari, Lorenzo Sabatini, Federico Barocci en Livio Agresti. De aandacht die Cort had voor de kunst van zijn tijd weerhield hem er ook niet van om gravures te maken naar meesterwerken uit de kunst van de klassieke oudheid en van grootmeesters uit de renaissance zoals Rafaël.

Firenze (1569-70)

In dienst van de' Medici en in de schaduw van Michelangelo

Tussen 1569 en 1570 bracht Cort enkele maanden door in Firenze. Dit verblijf, van korte duur maar met belangrijke gevolgen, werd gedeeltelijk voorafgegaan door een samenwerking met de groothertogelijke uitgever Giunti, voor wie hij in 1567 de titelpagina had ontworpen van een nieuwe uitgave van het *Ricettario fiorentino dell'Arte de' Medici e degli Speciali*, het Florentijns receptenboek van de gilde van artsen en apothekers. Firenze kende toen een tekort aan drukkers en kunstenaars die gespecialiseerd waren in de graveerkunst, in die mate dat de uitgeversfamilie Giunti voornamelijk prenten te koop aanbood die door Hieronymus Cock in Antwerpen en door Antoine Lafrery in Rome waren uitgegeven.

In 1569 deed Cosimo I de' Medici een beroep op Cort om in samenwerking met de historicus Scipione Ammirato de stamboom van zijn familie te vervaardigen. Het resultaat was een zeer verfijnde gravure waarin Cort de familieleden afbeeldde aan de hand van de rijke portrettengalerij die bewaard werd in de groothertogelijke collecties. Misschien wekte deze opdracht bij de Nederlander de ambitie om het tekort aan graveurs in de Toscaanse stad op te vullen.

In Firenze vervaardigde Cort vervolgens, en vooral, drie gravures naar werken van Michelangelo: de prenten die de grafmonumenten voorstellen van Lorenzo de' Medici, hertog van Urbino, en van zijn oom Giuliano, hertog van Nemours, evenals de beelden die bestemd waren voor het graf van Lorenzo il Magnifico en zijn broer Giuliano, gelegen in de nieuwe sacristie van de basiliek van San Lorenzo. Deze reeks, waarvan niet geweten is of ze in opdracht van de groothertog werd gemaakt, bevat ook de gravure die het grafmonument van Pietro en Giovanni de' Medici voorstelt, een werk van Andrea del Verrocchio.

Tijdens dit verblijf in Firenze had Cort eindelijk de gelegenheid om Johannes Stradanus te ontmoeten, een schilder uit Brugge wiens carrière zich afspeelde aan het hof van Cosimo I. Terug in Rome gebruikte Cort een tekening van Stradanus om zijn complexe gravure over *De beoefenaars van de schone kunsten* te ontwerpen, de enige prent die in Italië werd vervaardigd naar een van zijn eigen ontwerpen.

Cort en de kunstenaars uit het Noorden

Eenmaal in Italië toonde Cort maar zelden interesse in de creaties van de trans-Alpijnse meesters. Nadat hij elk contact met Cock had verbroken, gaf hij er duidelijk de voorkeur aan om samen te werken met Italiaanse kunstenaars, een keuze die wellicht was ingegeven door de wens om tegemoet te komen aan de smaak van het publiek op het schiereiland. Na zijn tweede verblijf in Venetië veranderde de situatie: Cort intensiverde zijn contacten met de Vlaamse en Nederlandse kunstenaars die in de stad verbleven.

Doorslaggevend daarbij was de komst naar Rome van de Mechelaar Anthonis Santvoort, in 1572, die zijn leerling werd en in 1578 zijn nalatenschap erfde. Santvoort nam de rollen van schilder en impresario, maar ook van kunsthandelaar op zich. De atelierwoning in de Via di Ripetta, die hij deelde met Hans Speckaert, afkomstig uit Brussel, werd een ontmoetingsplaats voor alle Vlaamse en Nederlandse kunstenaars die in Rome verbleven. Het is vrijwel zeker dat ze werd bezocht door Bartholomeus Spranger en, zelfs nog voor de dood van Cort, door Hans von Aachen, Karel van Mander en Aert Mytens, die ook wordt genoemd in het testament van de graveur.

In 1573 graveerde Cort een afbeelding van *De heilige Dominicus, lezend in een boek*, naar een tekening van Spranger, maar zijn belangrijkste samenwerking was ongetwijfeld die met Hans Speckaert, die rond 1575 het geschilderde portret van Cort maakte dat aan het begin van de tentoonstelling te zien is. Cort maakte slechts twee gravures naar de Antwerpse kunstenaar, gedateerd in 1577 – een *Heilige Laurentius met de instrumenten van zijn martelaarschap* en een *Heilige Rochus* –, maar uit de inventaris van zijn bezittingen blijkt dat er op het moment van zijn overlijden nog andere projecten in uitvoering waren. Cort bezat de tekeningen van Speckaerts gravures naar de *Strijd tussen Constantijn en Maxentius*, geschilderd door Rafaël en Giulio Romano, die hij gebruikte voor een gravure die onvoltooid bleef. Hij bezat ook een tekening van de *Laocoön* en zes verhalen over de Maagd Maria.

Het postume succes van Cort

Op 17 maart 1578 stierf Cornelis Cort in Rome, hij was toen hooguit 45 jaar. Tijdens de twaalf jaar die hij in Italië doorbracht, werkte hij samen met gerenommeerde kunstenaars zoals Titiaan, Giulio Clovio, Federico Zuccaro en Girolamo Muziano, en verkeerde hij in de kringen van de' Medici in Firenze en van de familie Farnese in Rome. Toch lijkt het erop dat zijn loopbaan onder moeilijke omstandigheden eindigde. Zijn banden met de meest vooraanstaande kunstenaars van zijn tijd garandeerde hem geen economische welvaart, en Cort slaagde er evenmin in zich te verzekeren van de solide en duurzame bescherming van een mecenas. De inventaris van zijn bezittingen in Rome vermeldt inderdaad bitter weinig bezittingen: wat kledingstukken, gravures en tekeningen, enkele koperen matrijzen, een verzameling madrigalen en muziekboeken van de Naamse componist Jacob Arcadelt.

Toch heeft Cort een belangrijke stempel gedrukt op de geschiedenis van de gravure door deze techniek radicaal te vernieuwen. Op een unieke, gevoelige en behendige manier hanteerde hij de burijs om de contrasten tussen licht en donker weer te geven, vakkundig verweefde hij in lengte en dikte variërende gekruiste, parallelle en zelfs gebogen lijnen om de rondingen van lichamen, de zachtheid van bewegende wolken en de sierlijkheid van het gebladerte van bomen te suggereren. Deze kwaliteit werd erkend door zijn tijdgenoten en zijn erfgenamen, en vond ook navolging. Zijn koperen matrijzen werden gedrukt tot ze versleten waren, en zijn gravures, die zeer gewild waren onder verzamelaars, werden gekopieerd en opnieuw gekopieerd. Het grote postume succes van deze Nederlandse graveur die het kunstzinnige Italië had weten te charmeren, blijkt ook uit zijn gedrukte portretten, die allemaal zijn afgeleid van hetzelfde prototype: een gravure van Gijsbert van Veen, die zelf misschien indirect is afgeleid van het portret dat door Hans Speckaert was geschilderd.

Het is in deze context dat de humanistische kunstenaar Joris Hoefnagel het initiatief nam om twee onuitgegeven tekeningen van Cort te laten graveren en te publiceren, naast twee tekeningen van Bruegel die toen op het hoogtepunt van zijn postume roem stond. Hiermee bracht Hoefnagel een weinig bekend aspect van Cort's werk aan het licht: een kleine groep bladen die aan Cort kunnen worden toegeschreven, getuigt immers van diens talent als tekenaar van landschappen.

Activiteiten

FEESTELIJKE OPENING

09.05.2026

ZATERDAG

14 - 18 u.

Namen, Museum voor Oude Kunsten

Opening van de tentoonstelling, geleide bezoeken in aanwezigheid van de commissarissen, concert en feestelijk moment.

Ter gelegenheid van de opening van de tentoonstelling, bieden we de aanwezigen de mogelijkheid om de tentoongestelde werken te bezichtigen tijdens geleide bezoeken in aanwezigheid van de commissarissen, gevolgd door een gezellig samenzijn.

In partnerschap met het CAV&MA – Grand Manège wordt deze vernissage opgeluisterd met een muzikaal intermezzo door het duo Zefiro Spira. Zij brengen een programma dat u onderdompelt in de wereld van de madrigalen voor solostem begeleid door luit, zoals deze muziek aan het begin van de 16de eeuw in Firenze en Venetië werd gespeeld.

We grasduinen in het oeuvre van Jacob Arcadelt, waarmee we rechtstreeks terugkoppelen naar de tentoonstelling; het testament dat Cornelis Cort in 1578 opstelde, bevestigt immers dat zijn bibliotheek meerdere werken en madrigaalbundels van Arcadelt bevatte. Dit biedt ons meteen een uitgelezen kans om hulde te brengen aan een componist die uit onze streek afkomstig was.

Na reservering (beperkt aantal plaatsen)

Prijs: gratis

NUIT BLANCHE

22.05.2026

VRIJDAG

18 - 00 u.

Namen, Museum voor Oude Kunsten

Geniet deze avond van een met verhalen gestoffeerd geleid bezoek aan de tentoonstelling in het gezelschap van Cornelis Cort zelf!

Vrije toegang

Prijs: gratis

WORKSHOP-LEZING

28.05.2026

DONDERDAG

17 u.

Namen, Museum voor Oude Kunsten

Maak in deze workshop-lezing van Noah Meunier kennis met het graveren in koper.

Na reservering (beperkt aantal plaatsen)

Prijs: € 5

LEZINGEN

10.06.2026

WOENSDAG

17 u.

Namen, Delta

Dominique Allart & Antonio Geremicca, *Cornelis Cort, virtuoos van de kopergravure. Magie van de details.*

09.07.2026

DONDERDAG

17 u.

Namen, Museum voor Oude Kunsten

Julien Muraille, *Hero en Leander. Een gravure van Hieronymus Cock, de eerste leermeester van Cornelis Cort.*

13.08.2026

DONDERDAG

17 u.

Namen, Museum voor Oude Kunsten

Margaux Müller, *De kunstmarkt ten tijde van Cornelis Cort: casestudy over l Magdalena Poenitens van Bruegel.*

10.09.2026

DONDERDAG

17 u.

Namen, Museum voor Oude Kunsten

Anne Godard, *Muziek verheerlijken met gravures. De Allegorie van de Muziek van Cornelis Cort naar Frans Floris.*

Na reservering (beperkt aantal plaatsen)

Lezingen in het Frans

Prijs: € 5 per lezing / € 15 voor de volledige cyclus

WORKSHOPS VOOR VOLWASSENEN

13.06.2026 & 08.08.2026

ZATERDAG

10 - 17 u.

Namen, Museum voor Oude Kunsten

Geleid bezoek aan de tentoonstelling en workshop ter kennismaking met de technieken van het graveren op metaal (vanaf 14 jaar).

Na reservering (beperkt aantal plaatsen)

Prijs: € 60 (toegang tot de tentoonstelling inbegrepen)

NAMIDDAGEN MET ANIMATIE

WOENSDAG 15.07.2026

Bezoek aan de tentoonstelling en kennismaking met het graveren op tetrapack (van 8 tot 12 jaar).

02.09.2026

Bezoek aan de tentoonstelling en workshop graveren op mousse (van 4 tot 7 jaar).

14 - 16 u.

Namen, Museum voor Oude Kunsten

Na reservering (beperkt aantal plaatsen)

Prijs: gratis

FINISSAGE

12.09.2026

ZATERDAG

10 - 18 u.

Namen, Museum voor Oude Kunsten

Feestelijk slot van de tentoonstelling met getheatraliseerde rondleidingen, workshops graveren, grimeersessies, een concert en tal van verrassingen!

Vrije toegang

Prijs: gratis

ZOMERCURSUS

10, 11 & 12.08.2026

MAANDAG, DINSDAG & WOENSDAG

9 - 16 u.

Namen, Museum voor Oude Kunsten

Voeg een vleugje creativiteit toe aan je vakantiedagen en probeer de verschillende graveertechnieken zelf uit (van 11 tot 14 jaar).

Na reservering (beperkt aantal plaatsen)

Prijs: € 60

EERSTE ZONDAGEN VAN DE MAAND

07.06, 05.07, 02.08 & 06.09.2026

ZONDAG

11 u. & 15 u.

Elke eerste zondag van de maand is de toegang tot het museum gratis.

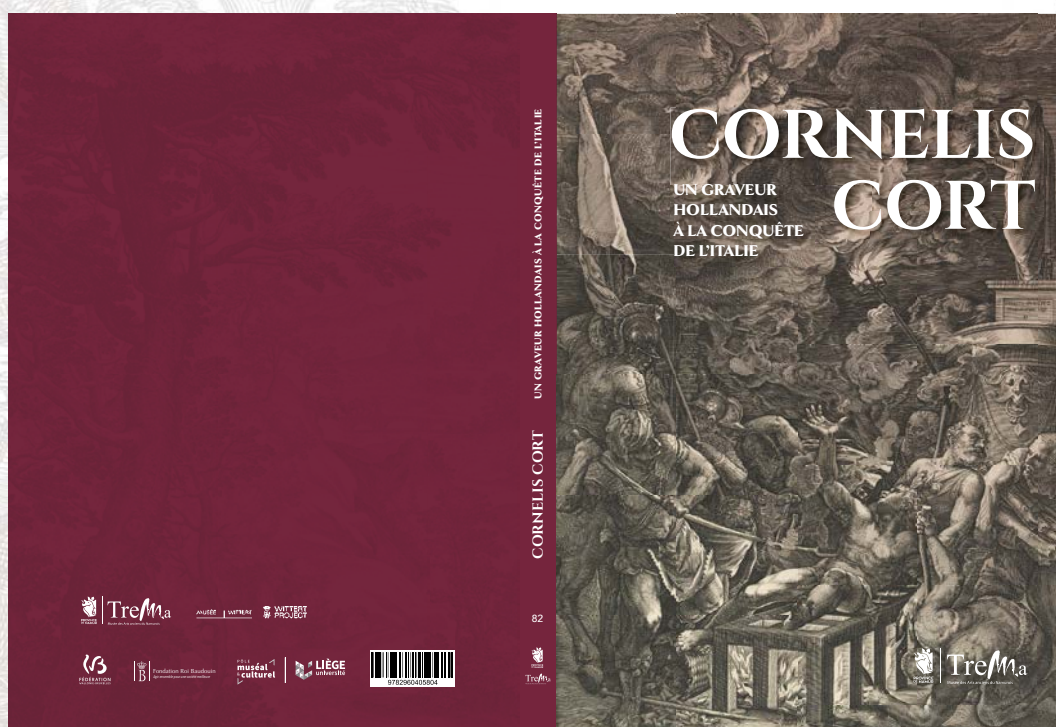
Ook het bezoek aan de tentoonstelling is dan gratis!

Na reservering (beperkt aantal plaatsen)

Prijs: gratis

Publicatie

Dominique Allart en Antonio Geremicca, *Cornelis Cort. Un graveur hollandais à la conquête de l'Italie*, geredigeerd door Marie Dewez en Gaylen Vankan (Monographies nr. 82, Namur, Musée des Arts anciens, 2026).

- Préface
- Avant-propos
- Biographie d'un artiste insaisissable
- Cornelis Cort au service de Hieronymus Cock à Anvers
- Dominique Lampson, promoteur de l'activité de Cort en Italie
- Cornelis Cort au service de Titien à Venise
- Cornelis Cort dans la Cité éternelle
- Cornelis Cort dans la Florence grand-ducale
- Les gravures éditées à Venise
- Les dernières années romaines
- Épilogue
- Catalogue
- Filigranes
- Marques de collections
- Bibliographie
- Crédits photographiques

The background of the page features a detailed, light-colored engraving. On the left, a large tree with dense foliage dominates the upper half. In the lower left, a figure is shown in a dynamic, possibly dancing or expressive pose. On the right side, a standing figure, possibly a saint or religious figure, is depicted with a halo and draped robes. The overall style is that of a fine-line engraving, typical of 17th or 18th-century book illustrations.

Voorwoord

Omstreeks 1400 bracht de opkomst van de prentkunst in het Westen onmiskenbaar een omwenteling teweeg in de toenmalige artistieke praktijken: het wijzigde niet alleen ingrijpend de manier waarop afbeeldingen werden vervaardigd, maar ook hun toegankelijkheid en aanwending. Voor het eerst bood een techniek de mogelijkheid om een motief mechanisch en in serie te reproduceren door gebruik te maken van een matrijs – eerst van hout, later van metaal – en die af te drukken op papier – een vrij goedkope, lichte en gemakkelijk te vervoeren drager –, wat een verspreiding over heel Europa mogelijk maakte. Talloze vooraanstaande kunstenaars, of ze nu zelf de bijtel of burijn hanteerden dan wel het aan anderen overlieten om hun creaties, hun *inventiones*, naar gravures te vertalen, begrepen welk potentieel deze nieuwe techniek inhield: het stelde hen in staat hun toenmalige en toekomstige reputatie te versterken of een niet te versmaden extra inkomen te verwerven. Als formidabel instrument voor zelfpromotie diende de gravure ook het streven van vorsten om via afbeeldingen hun legitimiteit te vestigen of hun status als estheten en mecenasen te bevestigen.

In de zestiende eeuw bevorderde de toenemende professionalisering van de ambachten die verband hielden met de graveerkunst de opkomst en vestiging van nieuwe kunstzinnige vaklui die gespecialiseerd waren in het graveren in metaal. Deze graveurs, die meestal in de schaduw van de grote meesters werkten, genoten bij het nageslacht niet dezelfde bekendheid als hun tijdgenoten de schilders, wier faam zij nochtans met hun werk hielpen versterken.

Een van deze vergeten figuren, die grotendeels onbekend bleef bij het brede publiek maar wordt geroemd als de grootste graveur van zijn generatie, wil deze publicatie voor het voetlicht halen: Cornelis Cort. Het boek werpt een nieuw licht op het leven en het werk van deze geniale graveur, zoals gereconstrueerd met behulp van recent onderzoek dat werd uitgevoerd aan de Universiteit van Luik in het kader van het Wittert Project. Het is het resultaat van een grondige en vernieuwende kritische studie, waarbij alle vaardigheden worden ingezet die de kunsthistoricus ter beschikking staan en ook rekening wordt gehouden met de materiële dimensie van de werken, een

aspect dat lange tijd verwaarloosd werd. Een onderzoek dat letterlijk belichaamd wordt door de professoren Dominique Allart en Antonio Gemicca: hun kwaliteiten als onderzoekers en auteurs waren onmisbaar bij het opstellen van deze biografie van Cort en echoën op wonderlijke wijze de kwaliteiten die de Nederlandse graveur destijds bij het hanteren van de buriijn aan de dag legde. We kunnen ons alleen maar verheugen over deze vruchtbare en stimulerende samenwerking, bezielde door een verlichte nieuwsgierigheid, een diep wederzijds respect en een oprechte vriendschap.

Deze publicatie verschijnt ter gelegenheid van de tentoonstelling die van 9 mei tot 13 september 2026 wordt georganiseerd in het Provinciaal Museum voor Oude Kunsten van Namen. Ze volgt op een andere tentoonstelling die in 2024 plaatsvond in Urbino, in het Casa Raffaello, en die eveneens aanleiding gaf tot de publicatie van een catalogus. Dit nieuwe boek is echter meer dan zomaar een vertaling van het Italiaans naar het Frans: het is een herziene en uitgebreide uitgave, waarin de ongeveer vijftig gravures zijn opgenomen die in Namen worden tentoongesteld – dat zijn er een twintigtal meer dan in de selectie van Urbino –, allemaal afkomstig uit de rijke grafische collecties van het Wittert Museum, een bevoorrechte partner van dit project.

Met dit boek, de tentoonstelling en het programma met activiteiten dat daarbij aansluit, wil het museum, ondersteund door de provinciale overheden van Namen, zijn rol als doorgeefluik en bewustmaker ten volle vervullen en iedereen, van specialist tot neofiet, een uitzonderlijk cultureel moment aanreiken dat kennis koppelt aan verrukkingen en ontdekkingen en spoort met de filosofie die deze instelling voorstaat en verdedigt, namelijk zich openstellen voor een breed publiek.

Tot slot willen we de auteurs, de bruikleengevers, de grafisch ontwerper, de medewerkers van het museum en van de provincie Namen bedanken, en meer in het algemeen al diegenen die, hoe bescheiden ook, hebben bijgedragen aan de verwezenlijking van dit project. Onze oprechte dankbaarheid gaat uit naar hen.

Gaylen VANKAN

Hoofdconservator

TreM.a – Musée provincial des Arts
anciens du Namurois

Beeldmateriaal

 TreM.a
Musée des Arts anciens du Namurois

CORNELIS CORT

EEN NEDERLANDSE
GRAVEUR OP
VEROVERINGS-
TOCHT IN ITALIË

09.05~13.09.2026

REDF La 1ère

Verantwoordelijke uitgever: Valéry Zuanen, Filin - Promotec Namur

 TreM.a - Provinciaal Museum voor Oude Kunsten
Namen - Hôtel de Gaiffier d'Hestroy
www.museedesartsanciens.be

Affiche van de tentoonstelling

CORNELIS CORT - DOSSIER DE PRESSE

18

Frans van der Steen, naar Hendrick Hondius, *Portret van Cornelis Cort*, gravure, 1649, Luik, Wittert Museum, inv. 06944 © Musée Wittert ULiège.

Cornelis Cort, *De laster van Apelles*, gravure, 1572, Luik, Wittert Museum, inv. 01696 © Musée Wittert ULiège.

Cornelis Cort, naar Titiaan, *Het Martelaarschap van de heilige Laurentius*, gravure, 1571, Luik, Wittert Museum, inv. 01692 © Musée Wittert ULiège.

Cornelis Cort, *De beoefening van de schone kunsten*, gravure, 1578, Luik, Wittert Museum, inv. 01681 © Musée Wittert ULiège.

Cornelis Cort, naar Titiaan, *Roger bevrijdt Angelica*, gravure, 1567, Luik, Wittert Museum, inv. 01688 © Musée Wittert ULiège.

Citaten

De hand van Cort vreest geen enkele rivaal.

Dominique Lampson

[...] kunstenaars van wie de werken die zich slechts op een enkele plaats bevinden en in een enkel exemplaar bestaan, gedoemd zijn om aangetast te worden door de tand des tijds die met zijn vraatzucht niets ontziet. Nu worden ze evenwel in stand gehouden en in zekere zin onsterfelijk en eeuwigdurend, niet enkel door hun wedergeboorte, maar door zich bovendien tot in het oneindige te vermenigvuldigen dankzij de waarlijk goddelijke uitvinding en tussenkomst van de gravure.

Dominique Lampson

Als de vorming van de geest je net zo dierbaar was geweest als die van de handen – met andere woorden als je jouw ziel had vormgegeven met deugden zoals jouw vingers met je kunst – zou niemand eraan hebben kunnen weerstaan om jou tijdens je leven te beminnen en na je dood te bewonderen.

Abraham Ortelius

Over TreM.a

Het TreM.a - Museum voor Oude Kunsten

De middeleeuwen zijn een even kleurrijke, vernieuwende en dynamische periode als de renaissance. Dat verbaast u? Kom dan enkele van de meest prestigieuze meesterwerken uit die tijd ontdekken in het TreM.a-Museum voor Oude Kunsten. U vindt er onder meer een van de zeven wonderen van België, namelijk de Schat van Oignies, een 13de-eeuwse edelsmeedkunst-schat, maar ook de grootste collectie schilderijen ter wereld van Henri Bles – een 16de-eeuwse schilder uit Namen en pionier op het gebied van de landschapsschilderkunst – evenals opmerkelijke sculpturen van prestigieuze meesters uit de regio Tussen-Samber-en-Maas uit de 12de tot de 16de eeuw.

Stuk voor stuk getuigen deze kunstwerken van een wereld in beweging waarin mensen, overtuigingen, modellen, werken en materialen circuleren. Ze werden voor u samengebracht in een prestigieus kader: het Hôtel Gaiffier d’Hestroy. Dit 18de-eeuwse herenhuis ligt in het hart van Namen, goed verborgen achter het stucwerk van zijn als uitzonderlijk erfgoed van Wallonië geklasseerde gevel, en herbergt de artistieke pareltjes die de virtuositeit van de kunstenaars uit het stroomgebied van Rijn en Maas weer spiegelen. Onze collectie belooft u een boeiende tocht doorheen de kunst van de middeleeuwen en de renaissance!

Praktische informatie

TreM.a – Provinciaal Museum voor Oude Kunsten
Hôtel de Gaiffier d’Hestroy, Rue de Fer 24 – 5000 Namur
www.museedesartsanciens.be
musee.arts.anciens@province.namur.be
081/77.67.54

museedesartsanciens

Open van dinsdag tot zondag, van 10 tot 18 uur

TARIEVEN

Standaardtarief: € 8

Studenten, 65+ en groepen: € 4

Schoolgroepen: € 4 per leerling

Gratis: -12 jaar, Art. 27, MuseumPassMusées, ICOM, scholen erkend door de FWB, 1ste zondag van de maand

Geleide bezoeken in het NL, FR, EN, ES (1 u.) na reservering: € 60 (bovenop de toegangsprijs)

Perscontact (bezoeken en interviews):
Gaylen Vankan - Hoofdconservator
TreM.a - Musée provincial des Arts anciens du Namurois
gaylen.vankan@province.namur.be
081 77 54 74

Perscontact (informaties en beeldmateriaal):
Justine Manigart - Assistent curator
TreM.a - Musée provincial des Arts anciens du Namurois
justine.manigart@province.namur.be
081 77 50 99